

Четвер,
10
листопада
2022 р.

Міський районна газета

Ніжинський ВІСНИК

nvisnik@ukr.net

ЗАСНОВАНА В 1917 РОЦІ
НАГОРОДЖЕНА ПОЧЕСНОЮ
ГРАМОТОЮ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ
РАДИ УКРАЇНИ
ЛАУРЕАТ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ
ЖУРНАЛІСТІВ УКРАЇНИ

№ 28-30 (147436)

20 ЛИСТОПАДА – ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

● УРОЖАЙ-2022

НА ЧЕРНІГІВЩИНІ ЗБИРАЮТЬ

ПІЗНІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ КУЛЬТУРИ, НА ФІНІШІ – ПОСІВ ОЗИМИХ

Загалом на 3 листопада зернові та зернобобові обмолочені на 339,9 тис. га (або 53% до прогнозованих обсягів збирання). Намолочено понад 1,7 млн тонн зерна при середньому рівні урожайності 48,7 ц/га.

Продовжується збір кукурудзи, якої обмолочено з площі 101,2 тис. га (26% до прогнозованих обсягів збирання), намолочено 696,3 тис. тонн при середньому рівні урожайності 68,8 ц/га.

Соняшнику зібрано з площі 178,6 тис. га (62% до прогнозованих обсягів збирання), намолочено 366,1 тис. тонн при середньому рівні урожайності – 20,5 ц/га.

Сої зібрано 79,6 тис. тонн з площі 37,4 тис. га (56% до прогнозу). Середня урожайність – 21,3 ц/га.

Цукрового буряку зібрано з площі 1,2 тис. га (71% до прогнозованих обсягів збирання), накопано 60 тис. тонн, середній рівень урожайності склав 500 ц/га.

В області практично завершено посів озимих зернових культур під урожай 2023 року.

Посіяно 131,1 тис. га або 99,8% до прогнозу озимих культур. В тому числі посіяно 120,4 тис. га пшениці (99,9% до прогнозу), 7,9 тис. га жита (98,8% до прогнозу) та 2,8 тис. га ячменю (96,6% до прогнозу).

Крім того 29,3 тис. га засіяно озимим ріпаком.

За повідомленням Департаменту агропромислового розвитку Чернігівської облліскадміністрації

СПОП «КСЕНА» СЕРЕД ЛІДЕРІВ

Станом на 2 листопада в Ніжинському районі намолочено зернових культур 344458,3 т із площі 64385,5 га, що складає 38,3% від запланованого.

Аграріями нашого району у цьому році намолочено:

- пшениці 194794 т (з урожайністю 55 ц/га з площі 35417 га, що складає 92% від запланованого);
- ячменя 29088 т (з урожайністю 53,6 ц/га з площі 5427 га, що складає 93% від запланованого);
- гороху 1730 т (з урожайністю 24 ц/га з площі 721 га, що складає 100% від запланованого);
- гречки 1552 т (з урожайністю 17,9 ц/га з площі 869 га, що складає 100% від запланованого);
- ріпаку 42920 т (з урожайністю 35,3 ц/га з площі 12153 га, що складає 100% від запланованого);
- сої 7658 т (з урожайністю 30,81 ц/га з площі 2695 га, що складає 14,02% від запланованого);
- соняшнику 17817 т (з урожайністю 28,95 ц/га з площі 6642,5 га, що складає 7,2% від запланованого).

Цукрового буряка зібрано 3906 т з урожайністю 62 ц/га з площі 63 га, що складає 8,5% від запланованого.

Розпочався і збір кукурудзи, але кількісні показники малі для відображення.

Відповідно до наданої інформації від сільськогосподарських підприємств найбільша урожайність зафіксована по таких підприємствах:

Пшениця (ТОВ ім. Шевченка – 96,3 ц/га; ТОВ БахмачАгро – 72 ц/га, ТОВ «Крапив'янське» – 72 ц/га).

Ячмінь (ТОВ ім. Шевченка 84 ц/га; ТОВ «Пісківське» – 55 ц/га).

Горох (ТОВ «Ксена» – 23 ц/га).

Гречка (ТОВ «Ксена» – 18,7 ц/га).

Ріпак (БахмачАгро – 36 ц/га, агропідприємство «Маяк» – 33 ц/га, ТОВ «Крапив'янське» – 35 ц/га).

Соя (ТОВ АФ «ім. Шевченка» – 44 ц/га; ТОВ «Ксена» – 25 ц/га).

Соняшник (ТОВ «Пісківське» – 29 ц/га ТОВ ім. Шевченка – 39,5 ц/га).

Цукровий буряк (ТОВ «Пісківське» – 62 ц/га).

Стосовно посіву озимих культур заплановано посіяти 34758 га. З них вже посіяно 16644 га:

- озимої пшениці 32896 га по факту – 18974 га;

- ячменю 788 га по факту – 150 га;

- жита 1074 га по факту – 207 га;

Крім того, ріпаку заплановано посіяти 12410 га (посіяно 9165 га).

За інформацією Ніжинської РДА АПК

ЗЕМЛЯКИ-ХЛІБОРОБИ!

Прийміть щирі вітання з нагоди вашого професійного свята – Дня працівників сільського господарства.

Своїми невтомними руками, з мудрістю й досвідом хлібороби щороку засівають українську ниву, примножуючи здобутки нашої держави. Завдяки їх знанням, наполегливості і невтомному працелюбству живе українське село, розвивається сільське господарство, яке вже давно є найважливішою складовою економіки країни.

Дякуємо вам за мудрість і самовіддану працю, наполегливість і працелюбність. Саме завдяки вашим золотим рукам рясно колосяться ниви Полісся щедрими врожайми.

Бажаємо вам міцного здоров'я, добробуту, наснаги і втілення у життя усіх мрій та сподівань! Хай у ваших родинах завжди панує мир, злагода, достаток і благополуччя.

Григорій КОВТУН, начальник райвійскадміністрації
Анатолій КРАСНОСІЛЬСЬКИЙ, голова районної ради

РЕКОНСТРУКЦІЯ ВУЛИЦІ ГОГОЛЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Роботи з реконструкцію цієї найстарішої вулиці Ніжина почали ще торік. Через повномасштабну війну їх вирішили не відкладати. Наступної весни на ній планують зайнятися фасадами будівель, в міській раді вже затвердили дизайн-код, та намалювати мурал на одному з будинків.

Вулиця має протяжність 574 метри. Поруч із новою плиткою є й ділянки старої бруківки. Орієнтовно, вона 19-го століття. В радянські часи її закрили асфальтом, а тепер, під час реконструкції, підняли наверх. Відтворили на реконструйованій вулиці і ще один, давніший етап її життя – дубову мостову. Торік, під час розкопок, археологи знайшли тут залишки мощення 18-19-го століття. Тому вирішили зробити і таке мощення.

Також навесні на стіні одного із будинків вулиці планують намалювати мурал. Вже відбувся конкурс на його ескіз. Мурал, якщо на нього подивитися біля нашого нового РАЦСу, буде відтворювати вулицю Гоголя, яка була сотні років тому.

Життя продовжується, місто повинне розвиватися, люди повинні бути вмотивованими саме тим, що ми віримо в перемогу і робимо місто кращим.

Суспільне Чернігів

Відключення світла
на Чернігівщині (2 стор.)

Зміняться умови виходу
на пенсію (3 стор.)

Як зарядити телефон
без електрики (8 стор.)

● Я І ЗАКОН

ЗДОРОВІ, АЛЕ НЕ СЛУЖИТИМУТЬ

Якщо військовозобов'язана особа ухилиється від призову, її можуть притягнути до адміністративної і навіть кримінальної відповідальності. Однак, не можуть мобілізувати в армію тих, хто цій мобілізації не підлягає, пише **Telegraf**.

Групи людей, яких не мають права мобілізувати:

Перша – працівники компаній, організацій та органів, яких «забронювали» для виконання своїх обов'язків.

Друга – нездатні до служби особи, тобто ті, хто має інвалідність або тимчасово непридатні через стан здоров'я.

Третя – громадяни, які утримують і відповідають за трьох або більше дітей до 18 років. Під цю категорію також підпадають опікуни та батьки повнолітніх, які мають I або II групу інвалідності.

Четверта – особи, які самотужки виховують неповнолітню дитину.

П'ята – громадяни України, які доглядають за тяжкохворими членами сім'ї, наприклад за дружиною чи чоловіком, дитиною, матір'ю чи батьком.

Шоста – опікуни, усиновителі, прийомні батьки і батьки-вихователі неповнолітніх дітей-сиріт та тих, хто позбавлений батьківського піклування.

Сьома – народні депутати України та депутати Верховної Ради Автономної Республіки, а також деякі категорії чиновників.

Восьма – військовозобов'язані особи, що мають чоловіка або дружину, що вже служить, і неповнолітню дитину. Крім того, до цієї категорії входять ті, чиї близькі родичі загинули чи пропали безвісти внаслідок військових дій на Сході України.

Дев'ята – студенти вищих навчальних закладів, здобувачі фахової передвищої освіти. Проте, маються на увазі лише ті, хто навчається на денній або дуальній формі. До того ж, вчителі та викладачі також не можуть бути мобілізовані.

Отже, слід зазначити, що є велика кількість громадян, які не можуть бути призвані на службу без власної згоди. У більшості – по сімейним обставинам та через стан здоров'я.

ВІДПУСТКА ВІЙСЬКОВИМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Верховна рада попередньо дозволила військовослужбовцям під час воєнного стану йти у відпустку. Про це повідомив народний депутат від «Європейської Солідарності» **Олексій Гончаренко**.

Військовослужбовцям можуть надаватися відпустки із збереженням грошового забезпечення тривалістю не більш як 10 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду в межах України, пояснив нардеп.

Раніше можна було брати відпустку тільки за сімейними обставинами та з інших поважних причин.

● COVID-19

ГОСПІТАЛІЗУВАЛИ 79 ЛЮДЕЙ З КОРОНАВІРУСОМ

Протягом минулого тижня така кількість жителів Чернігівщини потрапила до лікарень з коронавірусною інфекцією, виписали – 96. Нині на кисневій періодичній підтримці перебувають 49 хворих.

Наразі 109 хворих лікуються у стаціонарах області, а вдома – 805 людей. Зокрема у Чернігівському районі – 49 пацієнтів (м. Чернігів – 21), Ніжинському – 27, Корюківському – 14, Прилуцькому – 13 та Новгород-Сіверському – 6.

Загалом, за даними Управління охорони здоров'я Чернігівської ОВА, станом на 4 листопада в області зареєстровано 914 активних випадків коронавірусної хвороби.

Щодо щеплень, то станом на 4 листопада в області проти COVID-19 вакцинувалися 875 176 людей. Повну вакцинацію мають 394 343 особи. З-поміж них 237 осіб отримали додаткову дозу, 69 578 – бустерну та 2 599 – дві бустерні.

ПРЕССЛУЖБА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОВА

● СЬОГОДЕННЯ

ПОГОДИННІ ВІДКЛЮЧЕННЯ СВІТЛА НА ЧЕРНІГІВЩИНІ

Для стабілізації енергосистеми у нашій області запроваджено графік погодинних відключень електроенергії. Цей графік з переліком адрес та будинків був оприлюднений увечері 2 листопада.

Таким чином, певним споживачам електрику обмежуватимуть щодня, але за розкладом складеним оператором розподільчих мереж. Це допоможе зробити відключення більш прогнозованими, а також більш рівномірно розподілити тягар відключень між споживачами.

Усі споживачі, що потрапляють під відключення, розділені на дві групи.

Перша група відключатиметься від електропостачання у парні дні з 09.00 до 13.00 та з 17.00 до 21.00, а у непарні – з 05.00 до 09.00, з 13.00 до 17.00 та із 21.00 до 01.00.

Обмеження до другої групи застосовуватимуться дзеркально: у парні дні – з 05.00 до 09.00, з 13.00 до 17.00 та із 21.00 до 01.00, а у непарні – з 9.00 до 13.00 та з 17.00 до 21.00.

Також детальну інформацію щодо конкретної адреси можна дізнатися за допомогою ботів **АТ «Чернігівобленерго» у телеграмі (@sos_choe_bot) або вайбері**. Для цього треба натиснути на кнопку «Повідомити про проблему», потім «Відсутня напруга» і відповіді на кілька запитань бота.

Якщо у визначений час в енергосистемі України не буде дефіциту потужності, споживачі можуть і не відключатися. Однак варто бути готовими, що у періоди, які передбачені графіком, відключення може відбутися у будь-який момент.

За повідомленням АТ «Чернігівобленерго»

● ЩАСЛИВА СТАТИСТИКА

ЖОВТЕНЬ – МІСЯЦЬ ДІВЧАТ

Впродовж жовтня у Ніжинському міському пологовому будинку з'явилося на світ 78 малят – 21 чудовий хлопчик та 57 гарнесеньких дівчаток.

Хоч дівчат у жовтні народилось й набагато більше, але багатирем місяця став хлопчик із Ніжина, який важив при народженні 5000 грамів, друге місце у ніжинки, яка має вагу 4400 грам, на третьому місці теж дівчинка з вагою 4100 грам. Найменша вага у дівчинка з Ніжина, яка важить 2060 грам.

Цей жовтень запам'ятається нам також великою багатодітних мам. У двох жінок це були шості пологи, причому одна з них народжувала сьому дитину, бо мала перед цим двійню, у трьох – п'яти, у чотирьох – четверті, у 12 – треті. Інші жінки народжували першу та другу дитину. Причому жінок, які народжували першу дитину, та тих, хто народжував вдруге, приблизно однакова кількість.

Із 25 вересня по 1 листопада народилося 22 чарівних немовлят. І знову більше дівчаток. Їх – 17, хлопчиків – 5.

Одній ніжинській родині лелека приніс двійню – двох дівчаток.

Вітаємо батьків з поповненням! Гарного вам настрою, мира, щастя та любові! Хай ваші діти будуть щасливі та здорові!

● ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

ЕЛЕКТРОННІ РЕЦЕПТИ НА ПСИХОТРОПНІ ТА НАРКОТИЧНІ ПРЕПАРАТИ: ЯК ОТРИМАТИ ЗА НОВИМИ ПРАВИЛАМИ

МОЗ оприлюднило наказ, згідно з яким з 1 листопада в Україні запроваджується електронний рецепт на ліки, що містять наркотичні засоби та психотропні речовини. Такий рецепт буде дійсним 10 діб. Проте, оскільки не всі медзаклади України підключені до ЕСОЗ (електронна система охорони здоров'я) – щонайменше до кінця року будуть працювати як електронні, так і звичні, паперові, рецепти. Чи простіше отримати психотропні та наркотичні речовини за е-рецептом та як це зробити – розповідає **Суспільне новини**.

Наркотичні та психотропні препарати застосовують для лікування психічних та невротичних захворювань, а також як знеболювальне. Наприклад, при онкозахворюваннях, тяжких травмах чи після інфаркту. Пацієнти з такими діагнозами здебільшого, потребують тривалого прийому препаратів. Е-рецепт значно полегшить життя таким людям, бо його можна буде отримати дистанційно. Але перший візит має бути очним.

Рецепти на препарати, що містять наркотичні або психотропні речовини, виписують на бланках суворої звітності. Ці папірці рожевого кольору аптека має зберігатися впродовж п'яти років. Рецепти із помаркками чи помаркками – не приймають.

За інформацією МОЗ, цифровий рецепт потрібен, щоб створити електронний облік рецептурних медикаментів. А це одна з умов для євроінтеграції України. Однак, оскільки поки що не всі медзаклади підключені до ЕСОЗ, то з 1 листопада електронні рецепти запрацюють не всюди.

Тож змішана система буде діяти щонайменше до кінця року.

З 1 Листопада ВАРТІСТЬ НАДАВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ МІГРАЦІЇ ЗМІНИЛАСЯ

Паспорт громадянина України у формі ID-картки

протягом 20 робочих днів - **450*** грн
протягом 10 робочих днів - **820** грн

Паспорт громадянина України для виїзду за кордон

протягом 20 робочих днів - **856**** грн
протягом 3 або 7 робочих днів - **1496** грн

Посвідка на постійне проживання

протягом 15 робочих днів - **1013** грн

Посвідка на тимчасове проживання

протягом 15 робочих днів - **1258** грн

* 572 грн - вартість запроваджується через 6 місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану
** 1000 грн - вартість запроваджується через 6 місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану

● НА ЧАСІ

На Чернігівщині відкрили ще одне модульне містечко

Мешканці села Новий Биків Новобасанської громади Ніжинського району, які втратили свої оселі через війну, житимуть у модульному містечку. Його відкрили сьогодні за участі радника Міністра розвитку громад та територій України Максима Горбатюка та заступника начальника Чернігівської ОВА Дмитра Синенка.

Це вже третє містечко на Чернігівщині та дванадцять – в Україні. Воно менше за попередні, що відкривалися в області, – встановлено лише один блок модулів на 22 житлові кімнати (на 17 з них уже подані заявки для заселення). Тут є кухня, їдальня, санвузли та душові. Кімнати, що повністю укомплектовані меблями, постільними комплектами й засобами гігієни, розраховані на 4 спальні місця.

Модульні конструкції передано Урядом Польщі на безкоштовній основі за домовленостями з Міністерством розвитку громад та територій України.

До модулів підведені комунікації: водо- та електропостачання, водовідведення. Облаштована й прилегла територія, зокрема встановлено дитячий майданчик.

За сприяння Чернігівської ОВА до модульного містечка також завезено побутову техніку.

Це містечко, як і всі інші, розраховане на впевнене проходження зими. Проживання для людей – безкоштовне.

Зазначимо, що внаслідок активних бойових дій у Новому Бикові пошкоджено 230 будівель, з яких 52 – повністю зруйновані.

«Звісно, це тимчасовий варіант житла. Над відбудовою постійного – продовжуємо працювати. Також допомагаємо відновити будинки, які зазнали середніх та незначних пошкоджень. Приміром, для Новобасанської громади за кошти державного бюджету закуплено будівельних матеріалів на понад три мільйони гривень», – зазначив Дмитро Синенко.

Остаточного місцевої влада та Уряд мають розв'язати питання постійного житла для постраждалих протягом 12 місяців.

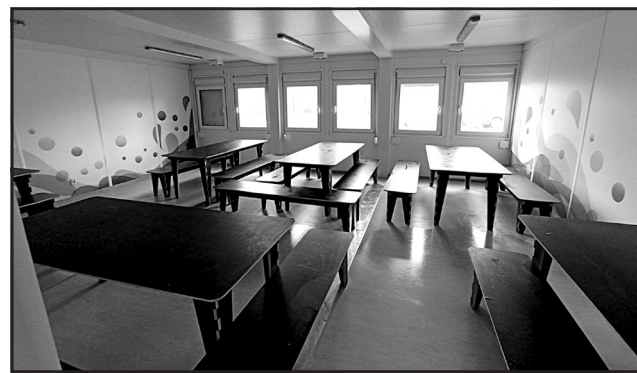
Всього в Новобасанській громаді пошкоджено 407 будівель (69 будинків повністю зруйновані). В області ж, за попередніми оцінками, – більш ніж 8 тисяч будівель та споруд. Понад 80% руйнувань – це житло.

Нині в Україні вже заселено 12 модульних містечок. У Львові облаштовано 3 модульних містечка, в яких розміщено понад 1000 осіб.

У Київській області містечка встановлені у селищі Бородянка та у місті-герої Буча (розташоване на двох локаціях), а також селищі Макарів.

У Чернігівській області вже заселені два містечка на території Киселівської сільської ради (село Новоселівка). У відкритті обох брав участь Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов, ознайомившись з тамтешніми умовами проживання.

ДЕПАРТАМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЙ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

● РАЗОМ ДО ПЕРЕМОГИ

На Петра Зубка – рівняйся!

Жителі нашого селища активно включилися в роботу по допомозі Збройним Силам України. Вони плетуть для наших воїнів маскувальні сітки, виготовляють окопні свічки. Для всього цього потрібен матеріал. Чи проблема це для лосинівчан? Зовсім, ні. Бажання та ентузіазм – ось і все, що стане у пригоді.

Петро Миколайович Зубок теж не стоїть осторонь важливої справи. Він забезпечив працюючих вкрай необхідним матеріалом для виготовлення свічок – парафіном.

Ветерану праці, а за сумісництвом пасічника з немалим стажем бджоляра, не байдуже, що відбувається зараз на передовій. Тому й допомагає усім, чим може, українській армії.

Лосинівським пасічникам можна сміливо брати приклад із ветерана праці Петра Зубка. Ваша допомога, шановні, буде вкрай важливою і своєчасною.

Микола БОРЩ

● ЖИТТЯ ВИМАГАЄ

В Україні можуть запровадити цільову мобілізацію

В Україні продовжили воєнний стан та загальну мобілізацію до 21 листопада. Окрім того, після війни влада може оголосити цільову мобілізацію. Зокрема, українців планують залучити до відбудови держави.

Що таке «цільова мобілізація»

У травні 2022 року Кабмін розширив «Положення про єдину державну систему цивільного захисту». Тож після закінчення війни українців можуть залучити до ліквідації її наслідків. Зокрема, для відбудови нашої держави.

Мобілізоване населення не братиме участі в бойових діях. Громадяни будуть працювати на бойових діях. Громадяни будуть працювати на бойових діях.

визначених територіях після проведення розмінувань та аварійно-рятувальних робіт. На час цільової мобілізації робоче місце, посада та середня зарплата зберігаються.

Хто підпадає під цільову мобілізацію

До ліквідації наслідків війни першочергово будуть залучати сили цивільного захисту. Їм допомагатимуть аварійно-рятувальні, пожежно-рятувальні служби та інші підрозділи.

Однак, якщо виникне потреба у додаткових ресурсах, мобілізувати можуть й інше працездатне населення. Втім, за добровільною згодою.

Раніше постійний представник Кабміну у Верховній Раді Тарас Мельничук повідомив, що уряд передбачив можливість залучити працівників і волонтерів без фахової освіти для надання соціальних послуг під час надзвичайного чи воєнного стану. Зокрема, для виявлення сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Які завдання можуть ставити перед мобілізованими

- ліквідація наслідків ведення воєнних дій та надзвичайних ситуацій;
- ліквідація наслідків воєнних дій в населених пунктах та на територіях, що зазнали впливу засобів ураження;

- відновлення критичної інфраструктури сфери життєзабезпечення населення;
- визначення населених пунктів та районів, що потребують проведення гуманітарного розмінування, маркування небезпечних ділянок, розмінування територій.

Зазначимо, раніше цільову мобілізацію могли запроваджувати для усунення наслідків надзвичайних ситуацій.

Telegram-канал

● НАКОПИЧУЙТЕ СТАЖ

З 2023 року зміняться умови виходу на пенсію

У наступному році зросте розмір обов'язкового страхового стажу для виходу на пенсію. У скільки українці зможуть піти на заслужений відпочинок, розповідаємо далі.

Умови виходу на пенсію

Зараз, щоб вийти на пенсію у 60 років, потрібно мати не менше 29 років страхового стажу. У наступному році правила зміняться, тож для того, що вийти на пенсію потрібно буде мати вже як мінімум 30 років страхового стажу.

Такі зміни пов'язані з тим, що до 2028 року в Україні буде підвищуватись страховий стаж на рік кожного нового року. Відповідно, у 2028 році, щоби вийти на пенсію в 60, необхідно буде мати стажу не менше 35 років.

Правила виходу на пенсію у 2022 році

- Ті хто має не менше 29 років страхового стажу у віці 60 років.
- Якщо страховий стаж складає 19 – 29 років – у 63 років.
- Маючи 15 – 19 років страхового стажу можна розраховувати на пенсію у 65 років.
- Вихід на пенсію у 2023 році
- Ті, хто не матиме у 60 років достатньо страхового стажу, зможуть піти на пенсію у 63 роки за умови наявності стажу не менше ніж 20 років.
- Українці страховий стаж яких буде від 15 до 20 років, зможуть почати отримувати виплати від держави у 65 років.
- Якщо хтось матиме менш як 15 років стажу, то по досягненню 65 років, замість пенсії зможе отримувати соціальну допомогу від держави.

Довідка:

Страховий стаж – це період роботи працівника, протягом він, або його роботодавець сплачував страховий внесок. Мінімальний внесок становить 22% від мінімальної заробітної плати.

Середня пенсія зросла

- За останній квартал середня пенсія в Україні зросла на 321,75 гривні або на 7,3% до 4 759,2 гривні, згідно з даними Пенсійного фонду.

- З початку року – на 767,67 гривні, або на 19,2%. При цьому офіційний рівень інфляції склав 21,8%.

Що стосується кількості пенсіонерів, то їх нині 10,7 мільйона осіб, з них 2,7 мільйона – працюючих. Найчастіше українці отримують від 2 до 3 тисяч гривень. Розмір пенсій розподіляється наступним чином:

- до 2 тисяч гривень – 0,64%,
- до 3 тисяч гривень – 38,44%,
- до 4 тисяч гривень – 23,54%,
- до 5 тисяч гривень – 11,40%,
- до 10 тисяч гривень – 19,07%,
- Понад 10 тисяч гривень – 6,91%.

І ОЖИВЕ ДОБРА СЛАВА,
СЛАВА УКРАЇНИ

Т.ШЕВЧЕНКО

НОВА ПРАДСВІТА

Заснована в 1992 році

№11 (392)

ПЕРЕЗАСНУВАННЯ ДЕРЖАВИ

У суспільстві активно обговорюється післявоєнне облаштування України на нових засадах, тобто без вад, які призвели до затяжної й всеохопної кризи держави. Це дало привід росії здійснити спробу її повалення, а українську націю знівелювати. Перемога у війні потрібна нам для самоствердження в такій державній формі, яка б навпаки піднесла український народ на рівень розвинених націй Євроспільноти. Про те, як цього досягти, розмірковують просвітяни: підприємець Микола Шкурко та історик Сергій Коваленко.

М. Ш. Відомий політик Василь Куйбіда давно говорить про потребу перезаснування нашої держави. Він вважає, що відбулося кардинальне відхилення від положень Декларації про державний суверенітет України, ухваленої 16 липня 1990 року, що й призвело до кризи державності, яка полягає у відчуженні громадян від влади та від власності на національне багатство. І те, й інше захопили олігархи.

С. К. У принципі з цим можна погодитися, але слід зауважити, що в Декларації від 16 липня 1990 року ніяк не відображено той факт, що Українська Радянська Соціалістична Республіка (УРСР) хоча і вважається співзасновницею ССРСР, але договору про його заснування, як сторона, ніколи не підписувала. На «з'їзді рад» у Москві 30 грудня 1922 року, як зазначалося в прийнятій тоді постанові «Про затвердження декларації і договору про утворення ССРСР», декларацію і союзний договір було затверджено «в основному» та постановлено передати їх на додатковий розгляд до союзних республік, щоб їхні відгуки були ближчим часом подані до Москви і враховані. Але цього зроблено не було. Москва не стала цим заморочуватися, бо на той час в Україні стояла її мільйонна окупаційна армія (так звані «вооруженні сили України і Крима» на чолі з Михайлом Фрунзе), яка забезпечила вивезення з України зерна під час Голодомору 1921 – 1923 років, що виключало будь-яке вільне волевиявлення з боку українського народу. Тож ССРСР не можна вважати легітимним державним утворенням. Його правовий статус був дуже сумнівним, а сам він ґрунтувався не на праві, а на грубій силі.

М. Ш. А отже й правонаступництво ерефії від есересер ефемерне разом з її членством в ООН. У нас тяглість збереглася: УНР, Українська держава, УРСР, держава Україна. Але спочатку має бути слово. Тобто, треба сформулювати, що хочеш зробити. Такого плану побудови сучасної держави, моделі, нема в теорії. Була Декларація про державний суверенітет України, яка так і залишилася намірами. Будь який керівник держави це виконавець. Перший Президент Леонід Кравчук узагалі розгубився, а другий - Леонід Кучма на початку бідкався, яку державу будувати. Потім «злії люде» підказали – олігархічну.

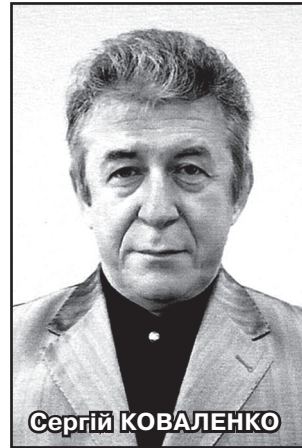
*«А братія мовчить собі,
Витріщивши очі! Як ягнята;
«Нехай, – каже, Може, так і треба»...*

Тепер приходиться усвідомлення потреби «перезаснування держави». Постановку проблеми слід адресувати насамперед Національній академії наук України. У її складі є ряд компетентних установ, зокрема Інститут держави і права імені В. М. Корецького. Ця проблема повинна бути вирішена на конституційному рівні. Владі давно болять вади «кучмівської» Конституції 1996 року, але не вистачало волі зробити пріоритетом її реформування. Відкладати далі нема куди.

С. К. Перезаснування з погляду конституційного права необхідне ще й тому, що в чинній Конституції України порушено один з головних принципів права, який має забезпечувати права і свободи громадян, принцип розподілу влади на три гілки, кожна з яких є незалежною від інших: законодавчу, виконавчу й судову. Цей принцип сформульовано 1748 року французьким філософом Шарлем-Луї де Монтеск'є в його праці «Про дух законів». Незалежність кожної гілки влади забезпечується, згідно з цим принципом,

Микола ШКУРКО

Сергій КОВАЛЕНКО

виборністю кожної з них народом. Уперше його було реалізовано в Конституції США 1787 року. В Україні ж він не зреалізований і досі, бо у нас виборність суддів загальної юрисдикції народом за Конституцією не передбачається. Суддів призначає Президент і це робить їх залежними від нього.

М. Ш. Якщо звернутися до історичного досвіду, то українці завжди прагнули до демократичних форм державного устрою. Згадаймо вічову демократію часів Русі-України або Старшинські Ради періоду Війська Запорозького. Поразку Гетьмана Івана Мазепи вбачаємо в тому, що при ньому вкорінилася кланово-олігархічна система в умовах автономної Гетьманщини, яка не мала підтримки ні в самій масі козацтва, ні в цілому в народі.

С. К. Слід при цьому зауважити, що під час Ради Війська Запорозького на Коломаку 4 серпня 1687 року, відразу після обрання Івана Мазепи Гетьманом, ухвалено серед інших ту умову, що ані старшина не мала права переіменяти Гетьмана без згоди царського уряду, ані так само Гетьман не мав права переіменяти старшину. Від того часу державна автономія Війська Запорозького перетворилася на фікцію. До того ж козацька верства відділилася від решти народу своїми становими привілеями і Військо Запорозьке замість держави всіх станів народу перетворилося на звичайну станову корпорацію, влада якої поширювалася лише на саму себе та й то в урізаному вигляді. Тож крім клановості козацтва нічого не лишилося. Набуті Національної Революції 1648 – 1676 років було втрачено безповоротно. Хоча Москва й зберегла формальну автономію Війська Запорозького, справедливо оцінивши його як ефективний інструмент у війнах проти Речі Посполитої і Османів. Але як тільки цей інструмент став непотрібним, так відразу ж 1781 року територію Війська Запорозького було Москвою анексовано, як перед цим 1775 року, після руйнування Січі, було анексовано територію Війська Запорозького низового.

М. Ш. А сумнозвісна «Чорна рада» в Ніжині з її охлократичними виборами гетьмана, тільки прискорила розвал держави. Чи не вважаєте, що прямі вибори в умовах застосування сучасних виборчих технологій, а просто кажучи, маніпуляцій, також довели свою неспроможність? Історичний досвід козацчини, а також деяких сучасних демократій, наприклад США, свідчить на користь механізму непрямих виборів, коли виборці обирають представників, які мають право від їхнього імені обирати кандидатів на відповідну посаду. І так на всіх щаблях влади – представники нижчого рівня обирають представників рівня вищого. Показову політичну систему має Сполучене Королівство Великої Британії та Ірландії: главою держави є спадковий монарх, а уряд очолює Прем'єр-міністр, яким автоматично стає лідер правлячої в парламенті партії. Звісно, що керівника партії обирають тільки її члени після того як претендент заручився підтримкою ста парламентарів-однопартійців. Така система непрямих виборів довела свою стійкість і теж може слугувати за орієнтир.

С. К. Сполучене Королівство є країною з високим

правовим рівнем громадян, який сформувався під великим впливом національної освітньої традиції. У тій політичній моделі, яка там існує, порушено згаданий принцип Монтеск'є щодо незалежності виконавчої влади, якщо вважати Кабінет міністрів цією такою виконавчою владою. Узагалі, скільки знаю, у Сполученому Королівстві принаймні від Славної революції 1688 року влада Парламенту домінує над іншими гілками влади, у тому числі й над владою монарха, й над судовою владою. Проте, завдяки високій правовій культурі тамтешнього суспільства там разом з цим удається дотримуватися прав і свобод громадян. Україна ж має дуже низьку правову культуру суспільства і в ній механізми Сполученого Королівства не працювали б. З іншого боку, саме внаслідок низької правової культури українців, загальне виборче право для України є вбивчим. У цьому смислі обрання на підставі загального виборчого права виборців, яке б сформувало з числа громадян політично компетентне ядро для подальшого обрання парламенту, Президента і суддів загальної юрисдикції, могло б бути виходом для України.

М. Ш. У цьому зв'язку мені імпонує правління Гетьмана Павла Скоропадського в Українській державі 1918 року. Авторитетного генерала обрали делегати Всеукраїнського з'їзду хліборобів. Це було найбільше в історії народне волевиявлення України від часів Гетьмана Богдана Хмельницького з огляду на число делегатів, близько 8 тис. чоловік, у той час як Центральної Раді було сформовано роком раніше за участі 1,5 тис. делегатів Всеукраїнського національного конгресу. Вважаю також, що був упущений шанс відродження Королівства Галичини та Володимирії на чолі з Василем Вишиваним того ж таки 1918 року якраз у часи Гетьманату. Він, як представник династії Габсбургів, очолював найбездатніше формування на цих теренах – Легіон Українських січових стрільців. Хоча й не ідеалізую монархічну форму правління, але на той час вона була логічною й виправданою. Знаю, що Ви дотримуетесь республіканських переконань, де так само є місце для сильного лідера.

С. К. Цей «всеукраїнський з'їзд хліборобів» був з'їздом однієї партії – Української демократично-хліборобської партії, на той час непарламентської, оскільки створено її було лише в червні 1917 року, вже після утворення Української Центральної Ради, в якій було представлено всі українські партії, профспілки і громадські організації і представники війська станом на березень 1917 року. І монархічна форма правління на той час, принаймні у Великій Україні, була недоречною, оскільки народ тільки но усунув від влади Гольштейн-Готторпських (так званих Романових) і вогнем дихав на будь-які прояви монархізму. Згадаймо слова з дуже популярної тоді пісні Ярослава Вінцьковського «О, Україно! О люба ненько» на слова Миколи Вороного:

*«Яремні пута ми вже пірвали
І зруйнували царський трон».*

М. Ш. Гетьманат не був класичною монархією, бо тяжів до козацької держави, в якій козацтво як провідний військовий і хліборобський стан мало стати соціально-політичною базою класократичної держави. Класократія на відміну від демократії, що базується на політичних партіях, спирається на співробітництво станових і професійних організацій, які й формують парламент. Раніше на таких основах базувалося міське самоврядування за Магдебурзьким статутом у монархічних державах, нині маємо за приклад взаємодію інститутів громадянського суспільства з владою в розвинених країнах Європи. Отже, республіканська форма державного устрою не має альтернативи, але потрібна вона з міцною центральною владною вертикаллю в умовах геополітичної ситуації тривалого протистояння з росією, за якою проглядається Китай. Ось тут міг би знадобитися досвід військово-адміністративного устрою Війська Запорозького і Української Держави.

ПЕТРО ГОЛОВАЦЬКИЙ – ОРГАНІЗАТОР КОЗАЦЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ НА СІВЕРЩИНІ

С. К. Цей досвід і справді міг би придатися, як позитивний власний національний досвід збереження народовладдя за умов воєнного часу. Військо Запорозьке, маючи в своєму розпорядженні неспівмірно менший людський ресурс, ніж його вороги, змогло воювати, і при тому досить успішно, на два фронти (проти Речі Посполитої і Московського царства) упродовж 28 років (1648 – 1676 роки), а хоча й прогало, зрештою, цю нерівну боротьбу, вичерпавши всі наявні ресурси, але зберегло більш як на 100 років державну автономію і зуміло за цей час сформувати в українців потяг до свободи, як національного ідеалу, втіленого, зокрема, у мистецтві українського бароко.

М. Ш. Перевага особистої свободи в українців над суспільним інтересом була, на жаль, чи не ключовою перепорою в творенні стійкої державності. Гідною уваги в цьому зв'язку є пропозиція письменника, дипломата Юрія Щербака в інтерв'ю газеті «Урядовий кур'єр» за 25 серпня цього року щодо створення нової ідеології держави, в якій військо відіграє визначальну роль. На його погляд, Україна повинна пройти період військового керівництва країною, коли люди, які воювали за Україну, матимуть право створити після перемоги основи нової держави. Він пропонує на кілька років встановити прямий військовий режим, щоб привести до ладу недисципліноване суспільство і виробити основні правила державотворення, згідно з якими державні інтереси були б у пріоритеті.

С. К. Мілітаризація України є неминучою з огляду на поточну воєнно-політичну ситуацію. Ми або мілітаризуємося, або загинемо. А вже ця війна не на один рік, а після остаточного очищення України від ворожих військ у межах міжнародно визнаних кордонів перспектива наступних війн також лишається. А, отже, професія військового стає у нас найавторитетнішою. У будь-якому разі, це сприятиме наповненню владних установ людьми, які готові бути ризикувати своїми життями заради державної незалежності України. У цьому є позитив.

М. Ш. Отже, потрібно починати з упровадження прямих виборів на низовому рівні за мажоритарною системою та простою процедурою відкликання депутатів. Головне, налагодити громадський контроль за діяльністю влади, що означає на ділі залучення до управління громадських структур у формі дорадчо-консультаційних і контролюючих органів на етапі підготовки до ухвалення рішень органів влади та їхніх виконань, проведення громадських слухань та атестацій (оцінки) посадових осіб органів місцевого самоврядування та центральних органів виконавчої влади. У Ніжині натомість спостерігаємо гальмування такої діяльності, коли йдеться про продовження роботи Ради підприємців чи започаткування роботи Ідеологічної комісії, а ефективність роботи Громадської ради сумнівна, бо навіть не підкріплюється документально. Тим самим саботується виконання Указу Президента України «Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки». Гадаю, така ситуація є типовою для всієї країни і не відповідає принципу децентралізації влади та її підконтрольності громадськості.

С. К. Сформульовано чітко й вичерпно. Але маю що до цього додати. Спочатку треба позбавитися ментальних упереджень, за чим наступають видимі свободи в часі, просторі, спілкуванні, а далі впроваджуються певні свідомі самообмеження її заради спільного інтересу. До речі, відкритість, доступність – головна вимога до місцевих посадовців, що є до певної міри обмеженням їхньої свободи, а точніше – запобіганням свавілю. Згадаймо, з чого починала нова ніжинська влада. Тепер прибирають турнікети, замкнені перегородки – те, чого не було до цього. Тож навіщо було витрачати громадські гроші, щоб від громадськості й відгороджуватися? А от щодо доступності до бюджету громади для громадських ініціатив – перепони не знято. У цьому найголовніша проблема цієї влади, а втрачають громадські об'єднання, та й уся громада, а влада припускається помилок, виправляти які доведеться наступникам. Тож побажати собі й усім небайдужим громадянам Ніжинської громади снаги на нелегкому шляху розбудови об'єднань громадянського суспільства як основи сучасної державності, яка й розпочинається звідси, від територіальної громади!

М. Ш. Мабуть, починати треба з подолання характерної для багатьох українців вади, яка полягає у віднесенні державної потреби поза особисту свободу. Будемо сподіватися, що громадянське суспільство, яке засвідчило свою відданість свободі в часи потрясіння, спонукатиме своїх чільних представників до витворення стійкої форми української державності з урахуванням національних традицій і першорядності державницьких потреб українського народу.

Серед історичних осіб, які відіграли визначну роль у становленні козацької держави Військо Запорозьке в Ніжині, як і на Сіверщині в цілому, чи не перше місце посідає Петро Головацький. Проте, на жаль, його ім'я й діяльність лишаються мало відомими і задля відновлення історичної справедливості слід згадати славного діяча хоча б на порозі 375-річчя відновлення 1648 року Війська Запорозького, яке маємо відзначати наступного року.

Про Петра Головацького мало що відомо. З огляду на прізвище належав він до шляхти, вочевидь української православної. На південь від Полтави на березі Ворскли стоїть старовинне село Головач. Тож є імовірність того, що наш герой родом звідти. Ті землі, як відомо, 1646 року були захоплені князем Яремою Вишневецьким. Крім того, Петро Головацький був якось пов'язаний з Ічнею (тепер Прилуцького району Чернігівської області), яка також належала Яремі Вишневецькому. Як би там не було, а саме Петрові Головацькому Гетьман Богдан Хмельницький після блискучої перемоги над військом Речі Посполитої у Корсунській битві 1648 року доручив провід у похід на лівий берег Дніпра, щоб там розгромити князя, що зайшов у ворожнечу з Військом Запорозьким. На початку червня 1648 року Головацький зі своїм полком переправився через Дніпро проти Переяслава, але князь Ярема вже пішов звідти і мав намір відступити з охопленого всенародним повстанням краю на правий берег Дніпра. Оскільки всі переправи до Києва включно були вже під контролем Війська Запорозького, то князь з Переяслава рушив на Чернігів через Ніжин, а звідти – на Любеч, де й переправився через Дніпро. Слідом за ним рухався Петро Головацький зі своїми козаками.

9 червня 1648 року (за розрахунками, виходячи з інших відомих дат) полк Головацького вступив до Ніжина. Власне, ніжинське козацтво на нього вже очікувало і при його прибутті невідкладно згуртувалося за його порадами в Ніжинській полк Війська Запорозького, на чолі якого став Прокіп Шумейка. За пару днів справу це було зроблено і переслідування Вишневецького продовжилось. Проте, підійшовши до Чернігова, козаки дізналися, що князь звідти вже пішов за Дніпро. Тим часом, чернігівська шляхта заперлася в замку і почала його боронити. Тож Петро Головацький залишив там для облоги Прокопа Шумейка з ніжинськими козаками, а сам рушив далі на визволення Сіверщини. Невдовзі ним були здобуті Новгород-Сіверський, Стародуб (тепер у Брянській області РФ), Гомель (тепер у Республіці Білорусь).

У липні 1648 року Гетьман Богдан Хмельницький перекинув корпус Петра Головацького на Волинь, де той 23 липня 1648 року здобув Полонне, потім – Ізяслав (тепер Шепетівського району Хмельницької області) і Острог (тепер Рівненського району Рівненської області), а потім відіграв визначну роль у Пилявецькій битві 1648 року і в поході на Львів. При кінці походу Головацький з групою полковників-радикалів наполягав на продовженні воєнних дій у той час як Богдан Хмельницький мав намір відступити на схід. Відтоді, ймовірно, стосунки Петра Головацького з Гетьманом погсувалися, і якщо 1648 року він звався ічнянським полковником, то 1649 року ічнянський полк було розформовано, а згадки про Петра Головацького в історичних джерелах припиняються.

У будь-якому разі роль Петра Головацького в становленні державних інституцій Війська Запорозького на Сіверщині в цілому і на Ніжинщині зокрема важко переоцінити. Доцільним було б і найменування однієї з

вулиця в історичному центрі Ніжина іменем наказного гетьмана Петра Головацького.

Якось так сталося, що 1998 року кучмівська на той час Україна обійшла увагою 350-річчя відновлення Війська Запорозького 1648 року, як важливу віху в історичному становленні української державності. Не можна допустити, щоб те саме відбулося і з 375-річчям у наступному році. Принаймні ніщо не заважає Ніжинській міській громаді, Ніжинській районній військовій адміністрації, Ніжинській районній раді відзначити цю подію у форматі вшанування 375-річчя заснування найбільшого Ніжинського полку Війська Запорозького та подати тим приклад усій державі. Тим більше, що стараннями активістів-патріотів у місті започатковано оформлення Скверу козацької слави, де поруч з давнішим пам'ятником на честь Гетьмана Богдана Хмельницького, було встановлено пам'ятний камінь на честь заснування Ніжинського полку і пам'ятний камінь на честь Гетьманів Івана Мазепи і Пилипа Орлика та їхнього союзника Короля Карла XII. Ці локації потребують завершення й ніжинське громадянство має докласти всіх зусиль, щоб у бюджеті громади на наступний рік було передбачено кошти на виконання робіт згідно з наявною проектною документацією, хоча б як жест ввічливості щодо тих активістів-патріотів, що започаткували ті локації без бюджетної допомоги.

Крім того, відзначення 375-річчя відновлення Війська Запорозького є важливим і для інших громад Ніжинського району. На його теперішній території сотенними містами Війська Запорозького були Батурич, Бахмач, Бобровиця, Борзна, Вертіївка, Кобижча, Мрин, Нова Басань, Новий Биків (у Новобасанській громаді), Носівка, Шаповалівка (у Борзнянській громаді). Чотири роки тому група активістів-ніжинців за сприяння і з допомогою тодішнього голови громади Ігоря Мороза привернула увагу до Вертіївки, коли встановила перед будівлею управи пам'ятний камінь на честь Веркіївської сотні Ніжинського полку і поширила брошуру з викладом її історії. Цю шляхетну справу доречно було б продовжити саме зараз встановленням подібних пам'ятних знаків у інших колишніх сотенних містах, перерахованих вище. Це має стати справою честі очільників громад, підкреслюючи їхню відданість зміцненню нашої державності.

Сергій КОВАЛЕНКО

Книжковий компас

З початку 2022 року ніжинське видавництво «ФОР Лисенко М.М.» випустило 23 найменування книг обсягом 372 умовно друкованих аркушів. Серед них є такі видання, вияв інтересу до яких зумовлений уже самим ім'ям замовника. Зокрема, вийшла література такого тематичного спрямування:

а) політичні, історичні дослідження

Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз: Національна доповідь / ред. кол. С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Н. В. Хамітов, Є. І. Головаха, С. С. Дембіцький, В. А. Смолий, О. В. Скрипнюк, С. В. Стоєцький / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України.

Бевз Т. Регіональна політична еліта Сумщини: цінності, ідентичності, політична поведінка.

Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність / авт. кол.: О. Рафальський (керівник), Я. Калакура (науковий редактор), О. Калакура, М. Юрій.

Ясінська А. Ю. Поведінка виборців, що не визначилися в електоральних процесах в Україні та

європейських країнах (2010–2019 рр.): монографія.

Сергій Грабовський. Путін, Солженицин і війна. Побудова «справжньої Росії» за приписами «православного аятоли».

Колесник В.Ф., Могилий Л.П. Політичні партії та суспільно-політичні рухи в Україні (кінець XIX ст. – 1914 р.): Навчальний посібник.

Біла книга «Просвіти». Матеріали щодо реформування Громадської організації «Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка» / Упоряд. М. П. Шкурко.

б) дослідження з психології, педагогіки, методики, культурології

Зликов В., Лукомська С. Діти війни: теоретико-методичні і практичні аспекти психологічної допомоги.

Дмитро Ревуцький. Живе слово.

Теорія виразного читання для школи.

Культура в контексті практичних форм буття людини: монографія / Бровко М. М., Андрущенко Т. І., Андрущенко Т. В., Бабушка Л. Д., Бондарчук В. О. та інші.

Легенький Ю. Г. Українська національна мода ХХ століття: образ і міф.

Захарова О. Ю. Взаємодія мистецтв в дипломатичних церемоніалах.

в) краєзнавча література
Календар знаменних і пам'ятних дат міста Ніжина на 2022 рік / уклад.: Л. Г. Гусева; відп. за вип. О. Є. Єкіменко.

Легенди Ніжина / упоряд. і передм. С.Ю. Зозулі.

Видавництво це як «пологовий будинок»: дає народження книгам – корисним та різним.

Людмила ЛИСЕНКО

● ДО ДНЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

МИКОЛА СВІТАЙЛО – відомий аграрник Ніжинщини

Миколу Васильовича Світайла, у свій час, добре знали не тільки жителі села, району, області, України, а й всього тодішнього Радянського Союзу. Цей ефективний керівник і талановитий директор зробив величезний внесок у розвиток сільського господарства. За його мудрого керівництва збільшувалися виробничі досягнення радгоспу імені Людвіга Свободи, зростав добробут його трударів, поліпшувалися умови побуту людей, а саме село Світанок перетворювалося на сучасний населений пункт.

Земляки бережуть пам'ять про свого директора-хлібороба. На його честь названа одна з вулиць села.

Мені пощастило поспілкуватися з донькою Миколи Васильовича – Ольгою. Ось що вона розповіла про батька:

– Народився батько 1 серпня 1938 року. Його бабуса, до речі, була покоївкою в родині Лизогубів. Коли був голодомор, врятувала родину від загибелі. Тато почав працювати ще школярем у лісництві. Його батько не повернувся з фронту. Навчався у Седневі. Хоча жили в Бігачі. Закінчив Херсонський сільськогосподарський інститут, потім – аспірантуру. Став кандидатом економічних наук, через час – і доктором філософських наук.

Зараз в Інтернеті з'являються пророцтва про Україну покійного Джохара Дудаєва. Батько з ним дружив. Про це не всі знають. Дудаєв на той час чи то працював, чи служив (точно стверджувати не беруся) у Прилуках. Ще товаришував із Леонідом Биковим, українським кінорежисером, а Алім Федорінський (актор із кінофільму «В бій ідуть одні старі») був у нас вдома у Світанку. Батько любив людей. Це був його особливий дар, який Бог не всім дає.

Ще один цікавий факт. Батько дуже мріяв про онука. У старшої сестри були двійнята-дівчата. А я народила сина 29 травня. Через 9 місяців після того, як батька не стало.

Син продовжує династію дідуся і свого батька. Іван Федорович Мороз, директор а/ф «Лосинівська» підписав моєму хлопцю книжку «Майбутньому хліборобу від діда Мороза». Син тоді ще малим був. Він став агрономом. Навчається в аспірантурі та працює. Брав участь у війні з орками. Зараз попросили повернутися сіяти хліб.

Микола БОРЩ

Село Світанок. Вулиця ім. М. Світайла

Він присвятив життя робочій піснє моторів

Петро Павлович Дигал закінчив Ніжинський технікум сільського господарства. Дипломований техник-електрик почав трудову діяльність в Жмеринці, що на Вінничині. Потім повернувся в Лосинівку. Працював техніком, економістом, головним інженером, з весни 1986 року – керуючим Лосинівським РТП. Більше сорока років працюючий лосинівчанин віддав колективу ремонтно-тракторного підприємства.

Зроблю маленький екскурс в історію даного підприємства: На початку 30-х років ХХ століття в Лосинівці організовано машинно-тракторну станцію (МТС), яка укладала договори з колгоспами на обробіток полів і збір урожаю.

На 1937 рік у Лосинівському районі було дві МТС – самі Лосинівці та Макіївці. До нас дійшло прізвища одного з кращих працівників Лосинівської машинно-тракторної станції – товариша Кулика, який виробив на тракторі ХТЗ дві річні норми при плані 700 га – фактично 1400 га.

При кожній МТС засновувалися газети, які проіснували до 1958 року, після чого стали багатотиражками відповідних колгоспів.

На основі Закону «Про подальший розвиток колгоспного укладу і реорганізації МТС» від 31 березня 1958 р. Лосинівську МТС реорганізовано у РТС (ремонтно-тракторна станція), на початку 60-х рр. – у відділення «Сільгосптехніка», згодом – ремонтно-транспортне підприємство. Кожна назва – черговий етап в розвитку підприємства.

У 1966-1967 рр. «Сільгосптехніка» вийшла на одне з перших місць у республіці з проведення ремонтних і збиральних робіт зернових комбайнах.

Високих показників у праці досягнули ремонтники відділення і в 70-х роках. Так, у 1977 році понад план реалізували робіт і послуг більше, як на 10 тис. крб. На їх рахунок було 435

комбайнів, що одержали друге життя, 266 двигунів. У відділенні з'явилася нова ремонтна майстерня. Освоєно ремонт комбайнів «Нива».

В РТП виросло ціле комбайнове містечко: з цехами і лабораторіями. Пішов поточковий метод відновлення комбайнів «Нива», а з часом – «Колос».

Важка то була робота. Постійно бракувало вузлів і запчастин. На початку 90-х ламалися виробничі взаємозв'язки, тиснула зусібч ринкова економіка, та лосинівці трималися на плаву.

Петру Павловичу Дигалу тоді не можна було позаздрити – механізatori вимагали швидкісних строків, високої якості ремонту, незважаючи на перебудовчу погоду. Та знаходили сили і можливості емтеєсівці, долали спільними зусиллями труднощі. Вчасно вкладали надійну основу майбутніх врожаїв, справлялися з величезним обсягом польових робіт.

У 1991 році Петро Павлович святкував ювілей, тоді йому виповнилося шістьдесят років.

Він присвятив своє неспокойне життя робочій піснє моторів. Щоб не стихала їх мелодія на весняному полі, в гарячу жнивну пору, восени і взимку.

Микола БОРЩ

ДО 140-РІЧЧЯ ПЕРШОГО ТЕАТРАЛЬНОГО ВИСТУПУ ЗАНЬКОВЕЦЬКОЇ

І взяла ім'я рідного села...

Дата 27 жовтня 1882 року увійшла в історію світової культури як триумфу українського національного театру і час, коли на театральному небосхилі засяла яскрава зірка, ім'я якій Марія Заньковецька.

Кожен залишає свій слід у вічності. Марії Заньковецькій від народження було даровано високу місію – зі сцени говорити від імені народу.

Акторське обдарування Мані Адамовської виявилось дуже рано. Вона потішала родину і друзів численними витівками, комічними сценками, пантомімами, взятими спостережливою дівчинкою прямо з життя, спочатку на імпрізований сцені в комірчині старого батьківського будинку, потім в аматорському театрі Чернігівського пансіону пані Осовської. Театральний дебют юної Адамовської відбувся у

Ніжинському благородному театрі пана Раковича, збори якого йшли на допомогу бідним студентам. Під час вистав Марію бачив молодий артилерійський капітан О. Хлистов, захопився нею і скоро запропонував «руку і серце», пообіцявши забезпечити майбутнє, пов'язане з оперною сценою, чи навіть і театром.

Сповнена надій Марія Хлистова виїздить з чоловіком до місця його служби – у Бендери. Тут бере участь у аматорських виставах, створює живі картинки. У жовтні 1879 року відбулась перша зустріч з прапорщиком М. Тобілевичем (у майбутньому актором Миколою Садовським), яка круто змінила усе її життя.

Садовський за короткий час знайомства з Хлистовою був свідком її надзвичайної гри і зрозумів, що «у кожній її ролі... світить обдарованість небувалої і народної краси». Враження від однієї з живих картинок на патріотичну тему, де Марія Костянтинівна зобразила розпач збожеволілої від горя болгарської жінки, яка замість загиблої дитини колише поліно, Садовський опише у своїх спогадах: «Здавалося, ніби я глянув у безодню, з дна якої, з надр земних, на мене блиснув дивовижний самоцвіт, і такого самоцвіту ще на землі не було. ... перед нами в той знаменитий вечір спалахнув вогонь Прометей... Геній!».

Визнаючи в Хлистовій талант небувалої краси й сили, друзі, знайомі просять її чоловіка відпустити Марію на професійну сцену. За словами Заньковецької, він нібито погодився, тільки на українську, коли така буде, і навіть дав розписку в цьому Садовському.

Саме в цей час Марко Кропивницький у Єлисаветграді (нині Кропивницький) зібрав театральний колектив, підібрав репертуар і бідкався, що нема у нього такої актриси, яка б зі сцени сказала про жінку так, як у літературі про неї сказав Шевченко. І у Свеаборг (нині Фінляндія), де у той час перебувало подружжя Хлистових, полетіла телеграма від Марка Лукича, у якій він запрошував Марію Костянтинівну зіграти дві ролі у його театрі. І вона швидко розпростерла крила і полинула на далеку батьківщину, до рідного вогнища мистецтва, залишивши позад себе сімейне життя, забуваючи про кар'єру співачки, відхиливши запрошення на сцену Гельсінгфорської опери, що саме надійшло. Сама ж актриса у «Автобіографії» писала: «Я кохалась в мистецтві, любов до сцени стала моїм життям. Я не могла більш боротись зі своїм коханням і, порвавши зо всіма своїми, поступила на сцену».

Одразу після приїзду Марії Хлистової до Єлисаветграда почали готувати виставу «Наталка Полтавка», у якій дебютантці доручили роль головної героїні.

На той час улюблена п'єса аматорських колективів майже втратила первісну авторську ідею і перетворилась на «український дивертисмент». «П'єса для придворного театру князя Репніна», - скаже про неї Пантелеймон Куліш. Перед творчим колективом театру постало завдання подарувати «Наталці Полтавці» друге життя. Музика Миколи Лисенка додала п'єсі нового звучання, а реалістична гра неповторного акторського ансамблю наповнила кожен епізод п'єси яскравими барвами. Настав час подумати про сценічне ім'я дебютантки. Марія Костянтинівна задумалась. Хлистова? Ні. За роки життя з чоловіком бачила його ставлення до театру взагалі і до українського зокрема. З дитинства мріяла прославити своє таке звучне і шляхетне прізвище – Адамовська. Але як вона піде проти волі батька, який вважав акторське ремесло не гідним своєї доньки-дворянки. Як вона може своїм непослухом образити найдорожчу їй людину аж так? То як же бути? Думками полинула в далекий Поліський край. Ніби побачила став у вінку кучерявих верб, що здався неймовірно таємничим і привабливим у місячному сяйві, почула тихий шурхіт опалого листа під ногами під шепіт товстелезних і височезних тополь-білолисток, на неї дихнуло тепким ароматом стиглих тернових і калинових ягід... Защеміло серце. Рідні, кохані Заньки. Її незабутня маленька батьківщина. Вони завжди була свідком її злетів і падінь. То нехай же будуть і свідком її триумфу. Пишіть мене Заньковецькою.

За матеріалами меморіального музею Марії Заньковецької

● НАША ІСТОРІЯ

Ветхоріздвяний Георгіївський монастир

Цей Ніжинський монастир – один із найстаріший кам'яних храмів Ніжина, побудований у першій половині XVII ст. на честь покровителя міста св. Георгія та за сприяння православного шляхтича Біла Шапка, який заповів монастирю власний маєток на березі Остра. Ветхоріздвяний Георгіївський монастир був побудований з геніальним прорахунком у використанні природних перепон для захисту обителі від ворогів. Монастир розташовувався фактично на острові, що утворювався у місці впадіння річки Смолянка в Остер й доповнювався навколишніми болотами.

Свій захист монастирю також гарантував непрохідний у XVII ст. навколишній ліс, що звався

«Чорним». Недарма місцеві мешканці досі називають тутешню місцевість «Чорнолісом». Головним храмом обителі була церква Різдва Пресвятої Богородиці з приділом св. Георгія. З часів Київської Русі територія Ветхоріздвяного монастиря була захищена двома земляними валами, що дозволяло місцевому населенню у XVII ст. використовувати обитель як фортецю для захисту ніжинців від нападу поляків і татар.

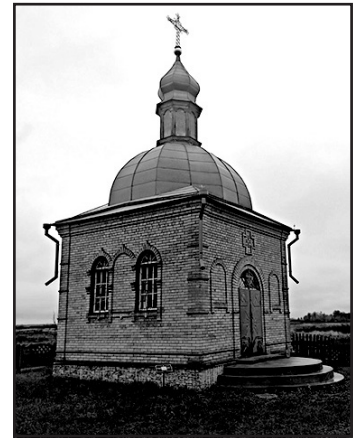
Починаючи з Богдана Хмельницького, українські гетьмани щедро обдаровували монастир земельними володіннями у Ніжинському козацькому полку: містечком Мрин та селами Салтикова Дівця, Блистова, Волосківці, Стольне, Мильники, Талалаївка та ін. У володінні монахів були млини на річці Остер, що були спалені запорожцями Івана Брюховецького під час Чорної ради в Ніжині 1663 року. У 1716 р., рятуючи занепадаючу обитель, митрополит Стефан Яворський, за погодженням з гетьманом Іваном Скоропадським, приєднує Ветхоріздвяний Георгіївський монастир до володінь новозбудованого у Ніжині Благовіщенського монастиря.

Через свою віддаленість від центра Ніжина в козацьку добу у володінні монастиря був власний цвинтар. Окрім монахів на цьому цвинтарі ховали поважних людей Ніжина: представників багатого міщанства, полково-сотенної старшини Ніжинського козацького полку, вихідців з дворян. Так, на монастирському цвинтарі знайшли останній притулок ніжинський вїт Петро Тернавіот, перший директор Ніжинської Гімназії вищих наук князя Безбородька Василь Кукольник, наказний полковник Ніжинського

козацького полку у 1654 р. Роман Катіржний – безстрашний козацький ватажок, перед іменем якого здригався флот могутньої Османської імперії. У роки радянського атеїзму кам'яні надгробки і хрести з монастирського цвинтаря були використані місцевими мешканцями для побудови власних сараїв та льохів.

Після більшовицького перевороту 1917 р. й встановлення більшовицького режиму Ветхоріздвяний Георгіївський монастир було закрито й перетворено на заклад для безпритульних, пізніше передано колгоспу ім. М.Фрунзе. Перед Другою Світовою війною залишки будівель монастиря й могильні склепи його цвинтаря були повністю розібрані місцевими мешканцями для будівництва власних господарських споруд. На момент проголошення Незалежності України з монастирських володін вцілів колодязь та частина льохів, що зараз розташовуються на території приватних володінь ніжинців. У 1990-их рр. на території колишнього монастиря на вулиці Челюскіна збудовано пам'ятну капличку.

Роман ЖЕЛЕЗКО,
краєзнавець

● ЗАПИТУЙТЕ – ВІДПОВІДАЄМО

КОМУ МОЖНА ПОДАВАТИ ЗАЯВУ
НА ПРИЗНАЧЕННЯ СУБСИДІЇ

З 1 грудня 2022 року подати заяву на призначення субсидії можна до уповноважених посадових осіб виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади, ЦНАПу чи в електронній формі через портал «Дія», а також це можна буде зробити в будь-якому сервісному центрі Головного управління Пенсійного фонду України в Чернігівській області.

Житлова субсидія призначається за наявності різниці між розміром плати за житлово-комунальні послуги, скрапленний газ, тверде та рідке паливо та інше і розміром обов'язкового відсотка платежу. Розмір виплат розраховують індивідуально для кожної сім'ї з огляду на її склад, сукупний дохід та розмір житлового приміщення.

Право на отримання субсидії мають:

- зареєстровані мешканці;
- орендарі за наявності договору найму;
- внутрішньо переміщені особи навіть без наявності договору найму.

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Чернігівській області

● НА РИНКУ ПРАЦІ

ЩОДО ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРРО

Звертаємо увагу, що з 01.01.2022 року застосування реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО) та/або програмних РРО (далі – ПРРО) є обов'язковим для фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку II-III групи при продажу товарів, робіт, послуг, у разі здійснення ними розрахункових операцій у розумінні Закону України від 06.07.1995 № 265/95-ВР «Про застосування РРО у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг».

Інформуємо користувачів ПРРО, що ДПС України розроблено нові версії програмного забезпечення для iOS та Web, а також оновлено версії для Windows та Android. Нагадаємо, що зазначені продукти є безкоштовними. Розробка нових версій ПРРО стала можливою завдяки фінансуванню за програмою Європейського союзу – проекту EU4PFM. Тож рекомендуємо використати надану можливість, щоб реєстрація розрахункових операцій була легкою та без зайвих додаткових витрат.

Користувачам програмного забезпечення ПРРО необхідно замінити поточні версії на оновлені. **Детальніше за посиланням: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/620607.html>.**

Пресслужба Головного управління ДПС у Чернігівській області

Це трапилось зовсім недавно, саме на Покрову.

Боже, яке ж це масштабне свято було в Ніжині ще зовсім недавно! Тільки два слова: «Покровський ярмарок» – і цим уже все сказано. Весь Ніжин їв, пив і гуляв чи не цілих три дні! Тут і шашлики, і ковбаси з соти сортів, медовуха і однієї горілки – різновидів до двадцяти. (Хоч як на мене – то вся вона на один копил: гірка і пекуча...)

А тепер... Тепер війна. Підступний і жорстокий ворог хотів змусити нас забути все, що було кращого у попередньому житті. І святого. Не вийшло і не вийде! Ми захистилися, і дасть Бог, переможемо. Бо недарма це свято – ще й День захисників і захисниць Вітчизни.

Цього погожого жовтневого дня прошував я проспектом до магазину «Сільпо». Проходячи сквером з пам'ятником захисників, завважив якісь приготування: розкладена апаратура, мікрофони. Тут же – великий гурт заклопотаних людей. Звертаюся до миловидної жіночки (слава богу, дожив до часів, коли вже всі жінки – красуні...): «Вибачте, а що тут буде?» Заклопотана жінка відповіла по-одеськи: «А ви що, не знаєте, який сьогодні день?» Потім таки змилювалася: «Захід тут буде, не відволікайте!» О, думаю, пощастило! Є нагода і самому взяти участь.

– Знаєте, я – трохи письменник, можна, я прочитаю тут свій вірш?

– Ні, не можна.

– Так він же підходить, він патріотичний!

– Я сказала – не можна! Не на часі. У нас є сценарій. Будемо нагороджувати. Все розписано, і я не віршую.

– А хто може вирішити?

– Начальник, але його ще немає.

Якусь хвильку я потупцював біля пам'ятника і вирішив спочатку скупитись. А потім, дивись, і начальник прийде. Повернувся десь хвилин через 20-30. Людей дещо побільшало. Серед них побачив навіть директора дитячої музичної школи. Привіталися. Поряд походжав представницького виду чоловік у вишиванці.

– Вибачте, ви тут – начальник?

– Ні, я ведучий.

– О, добре! Я тут вірша хотів прочитати, патріотичного. Дозволите?

– Ні, сам я нічого не вирішую. Є сценарій

– Я розумію, але ось, приміром, прийшла би Ліна Костенко, її теж би не пустили по сценарію?

– Ви не Ліна Костенко.

– Так, але в мене теж є непогані речі, деякі, можливо, і з рівнем Костенко порівняти можна було б...

– Ага! Розкатав губу!

ЗАХІД
(бувальщина)

– Та ви хоч візьміть прочитайте! Ось цей я хотів: «Смерть у лютому» (випадково в сумці залишився примірник останньої з виданих поетичних збірок). Ведучий у вишиванці прочитав і повернув книгу.

– Нормально, але вирішує тільки начальник.

– А коли він прийде, не знаєте?

– Цього ніхто знати не може, він нам не доповідає, – докинула своє та сама жіночка, яка, як виявилось, була саме заступником цього таємничого начальника міського відділу культури. – Ви що, не розумієте? Він же – начальник!

– Та знаю, сам колись був начальником досить серйозного рангу. – То що, ви своїм підлеглим доповідали, коли повернетесь?

Я знітився і відійшов. Ось так розгубився, хоч сказати було що, бо я таки кожного разу попереджав секретарку, коли орієнтовно повернувся, щоб люди не витрачали зайвого часу і дарма не чекали. Ну, то був військовий завод, а це – культура. Після Революції Гідності все змінилось, а я, мабуть, уже застарів зі своїми віршами. Мабуть, у відділі культури тепер кожен співробітник пачками такі продукує. Чекати було нічого: коли ще прийде той начальник і малоймовірно, щоб дозволив, коли й у підлеглих таке налаштування... І я почував додому. «Розкатав губу...». А ось восени 2013 року на Майдані таки випустили на сцену. Чотири вірші там прочитав, і навіть аплодували... Але ж то – Київ, а це – Ніжин. Тут, можна сказати, усі пишуть, усі поети... Тим більше, у відділі культури. І захід, я

впевнений, вони провели достойно: були пафосні промови, напучування, нагородження. Що-що, а заходи у нас проводили вміють – все-таки професіонали...

Ось написав і навіть перелякався трохи: а що ж тепер буде? Може, й до друку давати не варто? Вже було колись в перші роки незалежності: місцева газета надрукувала мою статтю про ніжинське пиво і, уявіть собі, що через декілька місяців увесь ніжинський пивзавод взагалі кудись щез! От тепер уже остерігаюся: а раптом ще й міський відділ культури ліквідують? Не приведи Господи! Вони ж нам так потрібні, їм ще ж не один з ахід проводити необхідно буде...

Для ілюстрації ситуації подаю той самий «забракований» вірш:

СМЕРТЬ У ЛЮТОМУ

Місто – неначе село –
вимерло.

Зло замело зело,
а людей вимело.

На околиці – горб і шлях,
причаївся ліс.

Далі – поле і страх.

Без сліз.

Вище – небо.

З неба зорі летять навкис...

Не треба!

Це – не зорі, це «Град»

і сталева злива.

Небо вие, рветься на шмаття –
мовчить земля невразлива.

На подвірі, як виразка, вирви паща,
І міни – іклами.

Будинки, як бильмами,
плачуть вікнами.

Це знову «їхні» гатять по «наших».

Сніжинки – як витинанки.

За териконом – танки.

Сніг білий-білий. На снігу – дитина.

Вірніше, тіло. Ще одного

не стало сина.

Все небо – ґрати.

Душа в клітинку.

Ридає мати:

«Навіщо, синку?!»

Ще мінус одна людина.

Невинна, комусь – єдина.

Скільки ще треба кривавих

свідчень?

Минув у дурмані черговий січень.

Чи всі там нелюди, чи є ще люди?

Хлопчині було п'ятнадцять. Лютий.

В кожне обличчя – дуло.

Хлопчині п'ятнадцять було.

Володимир ГІЛЬЧУК

ЩОБ РАДІСНИМ І ДОВЖИМ БУВ ВАШІ ВІК!

31 жовтня старости Бурківського старостинського округу Крутівської сільської ради **Андрію ДЗЮБИ** виповнилося 50 років.

Цей добросовісний чоловік багато років самовіддано трудиться в органах місцевого самоврядування, через що серед місцевих жителів користується великою повагою. Він шанує людей похилого віку, надає їм посильну допомогу, а ще підтримує фізичну культуру на селі. Крім того, Андрій Васильович – гарний сім'янин, люблячий батько та дідусь. Будучи палким патріотом, з перших днів російської «спецоперації» став на захист рідної землі. Тож, нехай його підтримують та надихають рідні люди, розуміють та допомагають колеги, минають негаразди та непорозуміння, а доля збагачує життєвою мудрістю, енергією та натхненням.

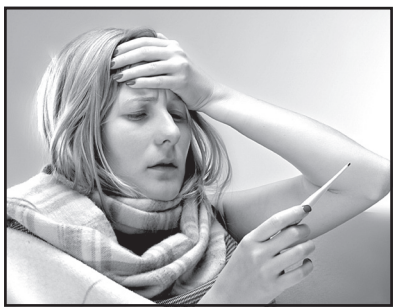

**Спинити час ніхто не в змозі, і ліс шумить, і квітне сад.
На вашім сонячнім порозі з'явилось мудрих п'ятдесят.
Нехай для вас не згасне сонце, нехай не віють в душу холоди,
Хай жито на столі і Бог на небі завжди рятують від беди.**

З найкращими побажаннями –
КОЛЕКТИВ КРУТІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ

● БУДЬТЕ ЗДОРОВІ

Як убезпечити себе від сезонних захворювань

За останній час спостерігається підвищення захворюваності на ГРВІ, ГРЗ та грип не тільки в Чернігівській області, а й по всій території України. Як уберегти себе і близьких від недуги розкажемо в цій статті.

Осінь та зима – сприятлива пора для поширення інфекційних захворювань, що передаються повітряно-крапельним шляхом. Тривале перебування на холоді може призвести до переохолодження і в результаті – до застуди. Нагадаємо вам про основні симптоми захворювання: слабкість у всьому тілі, головний

біль, нежить, першіння, біль у горлі, кашель, висока температура.

Для профілактики інфекційних захворювань, перш за все, радимо:

- Тепло вдягатися на вулицю, не забуваючи про шапку, шарф та рукавички.
- Ретельно мити руки та користуватися антисептичними засобами.
- Регулярно провітрювати приміщення.
- Пити достатню кількість води.
- Дотримуватися режиму сну.
- Вживати корисну, поживну їжу. По можливості додати до раціону свіжі овочі, фрукти, цитрусові, а також горіхи.
- Регулярно займатися фізичними вправами або проводити час на свіжому повітрі.

Важливо, якщо ви помітили у себе чи рідних перші симптоми, варто звернутися до свого сімейного лікаря. Не шкодьте своєму організму, займаючись самолікуванням.

Матеріал формувала
Альона ГУРОВА

Скуповуємо ВРХ:

- корови, коні (25-30 грн за кг)
- бики (38-40 грн за кг)
- телиці (35 грн за кг)

Тел.: 0986310393
Володимир

КУПЛЮ ДОРОГО
КОРІВ, КОНЕЙ,
БИКІВ, ТЕЛИЦЬ

**Проблемні,
лежачі,
дорізані.**

Цілодобово.
Тел. (096) 69-05-018,
(063) 915-91-97

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ

6 листопада виповнилося півроку, як пішов за межу вічності найкращий у світі батько, дідусь та прадідусь **Трохим Миколайович ФЕНЬ** із Великої Кошелівки.

Довгі та непрості роки випали на долю нашого тата. Зовсім юним він визволяв Україну та Європу від фашистських загарбників. Перемогу зустрів в Чехословаччині в місті Карлові Вари. Після війни здобув професію вчителя і все своє подальше життя присвятив дітям.

Ця людина любила свою родину, а ще рідну Україну і завжди вірила в її перемогу і процвітання. Вічна йому пам'ять. Всі, хто знав Трохима Миколайовича, згадайте його добрим словом.

А ми, у свою чергу, хочемо подякувати голові Вертіївської ОТГ Федору Лозяну, сім'ям Клименко, Ярешко, Соломахо, всім іншим односельцям, хто підтримав і допоміг нам у тяжкий час.

РІДНІ

● КОРИСНІ ПОРАДИ

Як зарядити телефон без світла

Ворожі ракетні обстріли спричиняють серйозні перебої електроенергії, тому зарядити смартфон звичним способом не завжди можливо. Знайомимо наших читачів з іншими дієвими способами:

Павербанк

Це – найпростіший і найшвидший спосіб зарядити гаджет. Не дарма українцям рекомендують тримати павербанк завжди зарядженим, адже саме він врятує вас у випадку вимкнення світла. Якщо у вас немає власного павербанка, обов'язково купіть. Павербанки бувають різні, тому під час купівлі звертайте увагу на витривалість, потужність та ємність. Не забувайте, що павербанки мають мінімальний саморозряд батареї, тому вибирайте акумулятор із запасом у 20-30%. Варто зазначити, чим більша ємність батареї – тим більша вага та розмір пристрою.

Ноутбук

Не дуже надійний, проте дієвий спосіб підзарядити свій смартфон. Якщо вдома маєте заряджений ноутбук і кабель USB, то зарядити гаджет доволі просто. Під'єднайте телефон до ноутбука за допомогою шнура. Телефон буде заряджатися повільно, проте на найважливіші дії заряду має вистачити. Єдиний мінус – користуватися ноутбуком ви не зможете, адже він теж швидко розрядиться.

Автомобіль

Автомобільні зарядки має кожен власник авто. Якщо у вас або ваших знайомих/сусідів є машина, попросіть зарядити телефон. Цього вистачить, щоб ви кілька годин були на зв'язку.

Колонка

Цей спосіб не забезпечить телефон тривалим зарядом, проте його вистачить для телефонної розмови чи виходу в Інтернет. Якщо ви маєте потужну заряджену колонку, під'єднайте до неї

телефон за допомогою кабелю.

Генератор, акумулятор або безперебійне джерело живлення

Джерело безперебійного живлення – це автоматичний пристрій, що дозволяє приєднаному до нього обладнанню деякий час працювати від своїх акумуляторів під час відключення електроенергії. Для заряджання телефону чи комп'ютера можна використати резервні ДБЖ, їх часто використовують для безперебійної роботи персональних комп'ютерів. Напруга у них проходить транзитом.

Генератор для квартири – це спеціальний портативний прилад, до якого можна підключати будь-які побутові прилади у разі відключення світла.

Якщо у вас вдома є один з цих приладів, ви можете під'єднати свій девайс та зарядити телефон.

Як не варто заряджати телефон На просторах Інтернету можна зустріти безліч лайфхаків, які радять заряджати свої смартфони від сонця, натирання батареї чи від лимона. Проте такі народні методи – небезпечні для вашого телефона. Краще почекати, поки увімкнуть електроенергію, ніж потім купувати новий смартфон чи замінювати батарею.

Радіо Трек: **НОВИНИ**

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВИМКНУЛАСЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЯ

В Україні проводяться планові відключення електроенергії. Її громадяни можуть зіткнутися з новою реальністю.

Як діяти у разі відключення світла:

- вимкніть із розеток електроприлади, щоб уникнути їх пошкодження через перепади напруги;
- не використовуйте газові плити для обігріву (є небезпека отруїтись чадним газом);
- навідайтеся до сусідів похилого віку і дізнайтесь, чи необхідна їм допомога;
- стежте за офіційними повідомленнями влади або ДСНС. Якщо мобільна мережа не працює, знайдіть радіо на батарейках;
- якщо використовуєте генератор – встановіть його поза межами приміщення і подалі від вікон.

Заздалегідь майте вдома:

- радіоприймач та ліхтарики на батарейках;
- запас сірників, свічок і сухого спирту;
- заряджений павербанк;
- тижневий запас питної води та консервів або сублімованої їжі;
- аптечку, включаючи особисті ліки мінімум на тиждень.

ЦЕНТР СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

ЩО ПРИГОТУВАТИ, КОЛИ НЕМАЄ ЕЛЕКТРИКИ

На випадок відсутності струму та інших надзвичайних ситуацій, варто заздалегідь заготовитися консервами та сухою сублімованою їжею: супи, каші, пюре тощо. Аби їх уживати, достатньо залити холодною водою.

Каші, для приготування яких потрібен окріп:

- Ячна каша: залити кип'яченою водою і залишити на 2-3 години.
- Пшоняна каша: залити окропом і зачекати одну годину для настоювання.
- Пшенична каша: залити окропом і закутати посудину в ковдру, аби зберігалось тепло. Почекаати 30-50 хвилин для настоювання.

Ніжинський
ВІСНИК

Засновник: колектив редакції.
ВИДАВЕЦЬ: редакція газети
«Ніжинський Вісник»
Газета виходить із квітня 1917 року.

Адреса: Чернігівська обл., 16600, м.Ніжин,
вул. Кушакевичів, 12.
Телефони: редактор, відділ суспільно-політичного життя,
відділ реклами та оголошень, бухгалтерія – 7-15-45.
Індекс 63675.
Друк офсетний. Обсяг 2 друкованих аркуші.
Тижневий тираж 1142 прим. Зам. 779.
Газета виходить раз на тиждень, у п'ятницю.
E-mail: nvisnikk@ukr.net

Т.в.о. редактора
Олександр ВАСИЛЕНКО
Комп'ютерна верстка
Олена КРЕСАН

Віддруковано
в ПАТ «ПВК» «Десна»

Підписано до друку о 17.00

Думки авторів можуть не збігатися з точкою зору редакції.
Все спілкування з дописувачами – тільки через газету.
Редакція знайомиться з листами читачів, схвалює їх до друку або відхиляє. Лишає за собою право редагувати й скорочувати.
Листи, рукописи, фотознімки не рецензуються і не повертаються.

Автор несе повну відповідальність за точність викладених фактів, рекламодавець – за рекламу.
Особи чи установи, про дії яких говориться в пресі, повинні в найкоротший термін дати на сторінках газети ділове фактичне спростування або ж повідомити про виправлення недоліків.
Претензії за якість друку – друкарні, за доставку – Центру поштового зв'язку № 2.

Відділ реклами та оголошень «НВ» 7-15-45 (096) 179-20-90
(068) 107-09-00

Свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
ЧГ № 669-318 ПР від 03.07 2019 р.